

Pedagojik Formasyon Programına Katılan Öğrencilerin Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Yeterliklerinin İncelenmesi

The Investigation of the Students of Pedagogical Formation the Towards Teaching Profession Qualifications

Serhat SÜRAL*, Emel SARITAŞ**

Özet: Bu çalışmanın amacı fen edebiyat fakültesindeki lisans eğitiminden sonra öğretmenlik yapabilmek için eğitim fakültelerinde pedagojik formasyon alan öğrencilerin, öğretmenlik mesleğine yönelik yeterliklerinin ne düzeyde olduğunu ve bu yeterliklerini belirlerken pedagojik formasyon programı hakkında belirlenen çerçevede neler düşündüklerini tespit etmektir. Araştırma nicel bir çalışma olarak tasarlanmış ve genel tarama modeli kullanılmıştır. Bu modele uygun olarak, ilişkisel tarama modeli ile desenlenmiştir. Veri toplama aracı olarak Schwarzer (1992) tarafından geliştirilen Sünbül ve Arslan'ın (2007) Türkçe'ye uyarladıkları mesleki yeterlik ölçeği kullanılmıştır. Araştırma kapsamına pedagojik formasyon eğitimi alan 300 öğrenci katılmıştır. Belirlenen değişkenlerin frekans dağılımları incelenmiştir. Bunun yanında öğretmenlik mesleğine yönelik yeterlik düzeylerinde cinsiyet, formasyon eğitim süreci, üniversite tercihleri ve formasyon alınmasındaki amaç değişkenlerine göre anlamlı farklar oluştuğu görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: öğretmen yeterliği, pedagojik formasyon eğitimi, öğrenme öğretme süreci.

Abstract: The aim of this study faculty of arts and sciences faculty in after graduating teachers to make education in faculties of pedagogical training of the students, the teaching profession for the competencies at what level and that these competencies when determining the pedagogical formation about the program specified frame what they think is to detect. Designed as a quantitative research study and survey model was used. According to this model, it was designed with relational model. As a means of data collection it was developed by Schwarzer (1992), the towards teaching profession qualifications that it was adapted to Turkish by Sünbül and Arslan (2007) scale was used.. Included in the study, 300 students participated in the field of pedagogical training. Determining the frequency distribution of the variables were examined. Level of proficiency in the teaching profession for the sex, the formation process of education, universities and training preferred objective of bringing significant differences were composed according to the variables.

Key Words: Teacher efficacy, pedagogical training, learning and teaching process.

GİRİŞ

Öğrenme öğretme sürecinin niteliğini, istenilen seviyeye çıkarmada sorumluluğu en fazla olan kişi, sistemin en önemli ögesi olan öğretmendir. Celep'in (2001) de belirttiği gibi, eğitimin niteliği ve kalitesi, büyük ölçüde öğretmenlerin niteliği ile doğru orantılıdır. Bu bakımdan eğitim sistemi içinde görev alacak öğretmenlerin, gerek hizmet öncesinde gerekse hizmet içinde, iyi bir biçimde yetişmesi ve yetiştirilmesi, eğitim hizmetlerinin kalitesi yönünden önem taşımaktadır.

Öğretmenin yeterli olması, sadece etkili bir ders anlatımı yapabilmesiyle sınırlı kalmamalıdır. Öğretmenin mesleki yeterlikleri, kişisel özellikleri, iletişim becerisi, yönetim becerisi, mesleğine yönelik inancı, tutumu ve elbette öğretim sürecindeki etkililiği ile bir bütün olarak değerlendirilmesi gerekir. Öğretmenin öğrenciler üzerinde belirli bir başarıyı yakalayabileceği ancak bu şekilde öngörülebilir.

* Arş.Gör.Dr., Pamukkale Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Denizli-Türkiye, ssural@pau.edu.tr

** Yard. Doç. Dr. Pamukkale Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Denizli-Türkiye, esaritas@pau.edu.tr

Bu bağlamda, öğretmen yeterlikleri üzerine araştırmalar öğretmen yeterliklerinin öğrenci başarısını önemli ölçüde etkilediğini ortaya koymuştur (Darling-Hammond, 2000, s.23; Rockoff, 2003, s.12; Goe ve Stickler, 2008, s.33). Yine öğretmen yeterlikleri; öğretmenlerin neleri bildiği ve neleri yapabildiği konusu, öğretmen eğitimi ve öğretmenlerin öğrenci başarısı üzerindeki etkileri ile ilgili araştırmaların odağı haline gelmiştir (Ball and Cohen, 1999, s.78; Darling- Hammond, Wise ve Klein, 1999, s.29; World Bank, 2005; Darling-Hammond, 2006, s.49; Grand ve Gillette, 2006, s.295; Imig ve Imig, 2006, s.290). Benzer olarak eğitim bilimlerinde yapılan çalışmalarda; öğretmenlerin yeterliliklerinin arttıkça daha nitelikli öğrencilerin yetiştirilebileceği vurgulanmaktadır (Gözütok, 1995; Gürkan, 1993; Mentiş Taş, 2004). Öğretmenlerin sahip olduğu ve artan sorumlulukları, sahip olması gereken yeterlikleri de değiştirmektedir. Öğretmen yeterliklerinin düzeyi, öğrencinin öğrenmesini etkileyecektir. Öğretmen ne kadar yeterli ise; öğrenci öğrenmeleri ve öğrenmelerin kalıcılığı da o kadar artacaktır (Karacaoğlu, 2008, s.74). Şahin'in (2004) öğretmen yeterliğine ilişkin geniş tanımlaması şu yöndedir:

Öğretmen yeterlikleri; farklı öğretim ortamlarında etkili bir performans için gerekli olan bilgiler, beceriler, tutumlar ve kişilik özelliklerinin bir bütünü olarak tanımlanabilir. Öğretmen yeterlikleri eğitimin hedeflerini etkili bir şekilde gerçekleştirmek için öğretmenin kullanımında olan bir repertuar olarak düşünülmelidir. Öğretmen, farklı öğretim ortamlarında programın hedeflerinin etkili şekilde gerçekleşmesi için bir bütün olarak ele aldığı bu repertuarın ortama uygun kısımlarını kullanır. Peki, bu repertuarda bulunması gerekenler nelerdir? Yani bir başka deyişle, eğitimin hedeflerinin etkili bir şekilde gerçekleşmesi için öğretmenlerin sahip olması ve değişik eğitim durumlarında kullanması gereken özellikler nelerdir? Bu soruya verilecek yanıt öğretmenliğin yeterlik çerçevesini oluşturur.

Bu tanımdan da anlaşılacağı üzere öğretmenlerin nitelikli eğitimi oluşturmada belirli yeterliklere sahip olmaları gerekir. Demirel (2005), öğretmenin kişisel yeterliklerini; güdüleyicilik, başarıya odaklanmışlık ve profesyonellik, mesleki yeterliklerini ise; öğretim etkinliklerini planlama, öğretim yöntem ve tekniklerini kullanma, etkili iletişim kurma, etkili sınıf yönetimi, zamanı etkili kullanma, öğrenmeleri değerlendirme ve rehberlik yapma başlıkları altında toplamıştır.

Özellikle öğretmenlerin öğretim sürecine ilişkin yeterliklerinin belirlenmesinin yararları şu şekilde sıralanabilir (MEB, 2009):

- Öğretmenlerin sahip olmaları gereken; bilgi, beceri, tutum ve değerleri tanımlayarak toplum tarafından fark edilmesini sağlar.
- Öğrencilerin, öğrenmeyi öğrenmesi için olanaklar sağlar.
- Öğretmenlerin görevlerini şeffaflaştırarak veli ve toplum için kalite güvencesi oluşturur.
- Ulusal düzeyde profesyonel öğretmenlik mesleğinin tartışılmasında kullanılacak ortak kavram ve tanımlamaları içeren bir dil birliği sağlar.
- Öğretmenlik mesleğinin statüsü ve kalitesi açısından toplumsal beklentilerde tutarlık oluşturur.
- Öğretmenlerin mesleki gelişimlerinde esas alınacak açık, anlaşılır ve güvenilir bir kaynak oluşturur.

Öğretmenlerin öğretim-öğrenme sürecine yönelik genel yeterliklerinin belirlenmesinin sağladığı bu yararların yanı sıra öğretmenlerin bu yeterliklere sahip olmaları durumunda öğrenme etkinliklerini gerçekleştirme çabalarında ise şu özelliklere sahip olmaları beklenir (Gunter ve Jan, 1999, s.55):

- Öğrencilerini tanıyarak
- Öğrencilerinin seviyesine uygun öğrenme sorumluluğu verir.
- Öğrencilerinin gelişimini takip eder.
- Öğrencilerini test eder, dönüt düzeltmelerde bulunur.
- Öğrenme sürecine öğrencilerini katar.

- Öğrencilerinin hatalarını ve yanlışlarını anında belirler ve düzeltir.

Tüm bu söylenenleri özetlemek gerekirse, belirlenen öğretmen yeterlikleri ve alınan eğitimle elde edinilen kazanımlar bir araya getirildiğinde, öğrenciler üzerinde hedeflenen başarı sağlanabilir. Öğretmen, öğrenme öğretme süreci içerisinde öğrencileriyle gerekli olan eşgüdümü etkili bir şekilde sağlayabildiği takdirde, nitelikli ve verimli bir öğrenme ortamını da kuşkusuz gerçekleştirebileceği söylenebilir.

Bunun yanında öğrencilerin eğitiminde öğretmenlerin niteliğinin ve yeterliklerinin önemi, çeşitli belge ve çalışmalarda tartışmaya yer bırakmayacak bir açıklıkla ifade edilmiştir (TED, 2009):

Öğretmenler ve okullar çoğu öğrencinin yaşamında anlamlı bir fark yaratabilir ve yaratmaktadır. Öğretmen eğitiminin niteliği eğitim-öğretim uygulamalarında kendini gösterir ve çocukların yalnızca bilgisinin gelişmesinde değil, özellikle eğitimlerinin ilk yıllarında kişiliklerinin biçimlenmesi üzerinde doğrudan bir etkiye sahiptir. Aklın ve sağduyunun uzun zamanlar öncesinden eğitimciler ve anne-babalara söylediği gerçek, araştırmaların sonucunda her geçen gün biraz daha netleşmektedir: öğretmenin niteliği çok önemlidir. Öğretmenlerin bilgi ve becerileri, okulda öğrencilerin öğrenmesini etkileyen en önemli etkidir. Öğretmenlerin niteliği, eğitim açısından dezavantajlı ailelerden ya da sorunlu aile çevrelerinden gelen çocuklar için daha da önemlidir. Dünya standartlarında bir eğitim istiyorsak, dünya standartlarında bir öğretmen ordusuna sahip olmak zorundayız. Öğretimin ve öğrenmenin kalitesini yükseltmek için öğretmenlerin neleri bileceği ve yapabileceğine ilişkin yüksek ve katı standartlar sağlamalıyız.

Bunun yanında farklı ülkelerin programlarında Dünya Bankası'nın (2005) raporuna göre öğretmen yeterliklerinin belirlenmesinde ortak yanların ağır basmasına rağmen, eğitim sistemlerindeki farklılıklar, bu yeterliklerin ifade ediliş şeklini değiştirmiştir.

Modellerde ve modellerin dayandığı kavramsal çerçevede oluşan farklılıklar, uygulama açısından da farklılıkları beraberinde getirmektedir. Örneğin ABD'de öğretmenlik mesleği standartlarının çocukların gelişim evrelerini esas alarak yapılandırılmasına karşın, İngiltere'de standartlar öğretmenlerin mesleki gelişim düzeyi dikkate alınarak oluşturulmuştur (TED, 2009). Şahin'in (2010) mesleki yeterlikler ile ilgili incelemesi ve TED'in (2009) sunduğu farklı ülkelerin öğretmen yeterliklerinden sonra; MEB (2006) tarafından öğretmenlik mesleği genel yeterlikleri adı altında öğrenme öğretme süreci yeterlik alanına ilişkin; 7 alt yeterlikten söz edilmektedir. Bu alt yeterliklerin *dersi planlama, materyal hazırlama, öğrenme ortamlarını düzenleme, ders dışı etkinlikler düzenleme, bireysel farklılıkları dikkate alarak öğretimi çeşitlendirme, zaman yönetimi ve davranış yönetimi* olduğu görülmektedir (MEB, 2006).

MEB tarafından ortaya konulan öğrenme öğretme sürecine ilişkin yedi alt yeterlik incelendiğinde, öğrenci başarısı üzerindeki etkileri göz ardı edilemeyecek düzeyde olduğu görülmektedir. Bu durum uluslararası platformda da tartışılmış ve Dünya Bankası'nın (2005) yapmış olduğu araştırma sonuçlarına göre; öğretmenin işini tanımlamak ve bu işi etkili bir biçimde yapmak için gerekli yeterlikleri belirlemek, toplumun yaşadığı dönüşümü ve toplumun değişen ihtiyaçlarını anlamayı, öğretme ve öğrenme sürecinin karmaşıklığını çözümlenmeyi gerektirmektedir. Çoğunlukla öğretmenler için alan bilgisinin daha önemli olduğu düşünülür. Ancak Dünya Bankası'nın yapmış olduğu bu araştırma bulguları, öğretme ve öğrenme sürecine ilişkin bilginin öğrenci başarısını alan bilgisinden daha çok etkilediğini göstermektedir. Öğretmenlerin herhangi bir alanda öğretme ve öğrenmeye ilişkin bilgileri, öğrencilerin başarısını doğrudan etkilemektedir.

Ulusal ve uluslararası düzeyde öğretmen yeterlikleri karşılaştırıldığında birçok ortak noktaya bu özellikler ortak paydada toplanabilmektedir. Bu özelliklerin başında da öğrenci başarısının sağlanmasında temel faktörün, öğretmenin kuramsal bilgisinden ziyade öğrenme öğretme sürecini etkili bir şekilde organize edebilmesi olduğudur. Sürece dayalı bir öğretimin gerçekleştirilmesi ve ortaya çıkan ürünün bu süreçle birlikte değerlendirilmesi gerekliliği Dünya'da ortak bir felsefenin, ortak bir anlayışın kabul edildiğini göstermektedir. Bu anlayışa;

verimli bir öğrenmenin gerçekleşmesi için, öğrencinin, öğrenme-öğretme sürecinde sorumluluk alması gerektiğine inanan, okul ortamında gerçekleştirilecek öğrenmelerin öğrenci-merkezli olmasını isteyen ve bu yönde çaba gösteren, öğrencilerin bağımsız düşünme ve problem çözme yeteneklerini geliştirmek amacıyla öğrenme-öğretme sürecinde özel bir iletişim biçimini benimseyen, bu iletişim biçiminde öğrencilere, “Bu konuyla ilgili olarak ne düşünüyorsunuz?”, “Niçin böyle düşünüyorsunuz?”, “Nasıl bu sonuca ulaştınız?” gibi soruların yöneltildiği yapılandırmacı anlayış denilmektedir (Alkove ve McCarty, 1992, s.18).

Öğretimin, öğrenme-öğretme sürecinin etkililiğinin tartışıldığı ve daha iyi nelerin yapılabileceği sorusunun birçok araştırmacı, yönetici ve uygulayıcı tarafından sorulduğu günümüzde gelinen noktada, bireysel farklılıkların önemi dikkat çekmektedir. Öğrencilerin bireysel farklılıklarının dikkate alındığı, öğrencinin eğitim sisteminin merkezinde tutulduğu bir sınıf atmosferinin oluşturulması gerektiği ön plana alınmıştır. Öğrencilerin ilgi ve ihtiyaçlarını tespit etmek suretiyle kazanımlar oluşturulmalı, buna göre bir program hazırlanmalıdır. Ortaya çıkarılan bu tespitlerin yanında öğretimi gerçekleştirecek olan ya da bir başka deyişle öğretime yön verecek olan öğretmenin bu süreçteki rolü göz ardı edilmemelidir. Öğretmenin de kendine özgü bir öğretim becerisinin olduğu, bu bağlamda onun da bireysel farklılıklarının öğretim boyutunda incelenmesi gerekmektedir. Buradan yola çıkılarak, fen edebiyat fakültelerindeki lisans eğitiminden sonra öğretmenlik yapabilmek için eğitim fakültelerinde pedagojik formasyon alan öğrencilerin, öğretmenlik mesleğine yönelik yeterliklerinin ne düzeyde olduğunu ve bu yeterliklerini belirlerken pedagojik formasyon programı hakkında belirlenen çerçevede neler düşündüklerini tespit etmek amacıyla bu çalışma gerçekleştirilmek istenmiştir. Belirlenen bu amaç doğrultusunda araştırma kapsamına üç alt problem dahil edilmiştir. Bunlar;

1. Belirlenen değişkenlerin örneklem grubuna göre dağılımı nasıldır?
2. Üniversite tercihleri ile formasyon almadaki amaç değişkenleri arasındaki frekans dağılımı karşılaştırılması nasıldır?
3. Belirlenen değişkenler ile öğretmenlik mesleğine yönelik yeterlik düzeyleri arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?

YÖNTEM

Araştırmanın Modeli

Araştırma nicel bir çalışma olarak tasarlanmış ve genel tarama modeli kullanılmıştır. Bu modele uygun olarak, ilişkisel tarama modeli ile desenlenmiştir. İlişkisel tarama modelleri, iki ve daha çok sayıdaki değişken arasındaki değişimin varlığını ve derecesini belirlemeyi amaçlayan araştırma modelleridir (Gay, 1987; Gall, J.; Gall, M.D. ve Borg, 1999, s.33).

Araştırmanın Evren ve Örneklemi

Bu araştırmanın evrenini, Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi'nde pedagojik formasyon programı alan fen edebiyat fakültesi mezunu öğrenciler oluşturmuştur. Araştırmanın örneklemini ise, evrende bulunan 1062 formasyon grubu öğrencisi oluşturmuştur. Balcı'nın (2001) örneklem sayısını belirlemek için vermiş olduğu formül kullanılarak evren sayısına göre örneklem grubuna 281 kişi olarak belirlenmiştir. Ancak çalışma kapsamına 300 öğrenci dahil edilerek hedeflenen örneklem sayısının üzerine çıkmıştır.

Veri Toplama Aracı ve Güvenirlik Katsayısı

Veri toplama aracı olarak Schwarzer'in (1992) geliştirdiği, Sünbül ve Arslan'ın (2007) Türkçe'ye uyarladıkları tek boyutlu olarak tasarlanan öğretmenlik mesleğine yönelik yeterlik ölçeği kullanılmıştır.

Toplam 10 maddenin her biri ölçek ile tutarlı bir sonuç ortaya koyması nedeniyle tüm maddelere faktör analizi uygulanmıştır. Temel bileşenler analizinde KMO değeri 0.76 olarak hesaplanmıştır. Orijinal dilinde yapılan güvenirlilik çalışmasında ölçeğin güvenirlilik katsayısı

farklı örneklem gruplarında uygulanmış ve güvenilirlik katsayıları 0.74 ile 0.83 arasında belirlenmiştir. Sünbül ve Arslan'ın Türkçe'ye uyarlama çalışmasında ise güvenilirlik katsayısı 0.74 olarak hesaplanmıştır (Sünbül; Arslan, 2007, s.6).

Pedagojik formasyon programına katılan öğrencilerin örneklem olarak belirlendiği bu çalışmada uygulanan alpha cronbach güvenilirlik yöntemine göre güvenilirlik katsayısı 0.75 olarak hesaplanmıştır. Alanyazında da psikolojik bir test için hesaplanan güvenilirlik katsayısının .70 ve daha yüksek olmasının test puanlarının güvenilirliği için genel olarak yeterli görüldüğü belirtilmektedir (Tezbaşaran, 1996, s.34; Büyüköztürk, 2006, s.45). Bu durumda ölçeğin güvenilir bir araç olduğu söylenebilir.

Verilerin Analizi

Örneklem grubunda yer alan pedagojik formasyon grubu öğrencilerin öğretmenlik mesleğine yönelik yeterliklerinin cinsiyet, lisans eğitiminde mezun olduğu alan, öğrenme öğretme sürecinde öğretmende bulunması gereken yeterlikler, formasyon eğitiminin süresi ile ilgili düşüncesi, üniversiteye girişte yapmış olduğu tercih sıralamasında eğitim fakültesi tercihi, formasyon almadaki en önemli amaç değişkenlerine göre farklılık gösterip göstermediğini analiz etmek için öncelikle bu değişkenlere Kolmogorov- Smirnov testi uygulanarak parametrik değerler gösterip göstermediği test edilmiştir. Non-Parametrik değer gösterenler için Mann Whitney U, Kruskall Wallis testleri uygulanmıştır. Verilerin çözümlenmesinde “SPSS (20) for Windows” paket programı kullanılmıştır.

BULGULAR

Bu bölümde araştırmanın amacına ulaşabilmek için kullanılan mesleki yeterlik ölçeğinden elde edilen veriler doğrultusundaki bulgulara yer verilmiştir.

Belirlenen Değişkenlerin Örneklem Grubuna Göre Frekans Dağılımına İlişkin Bulgular ve Yorumlar

Çalışma kapsamında belirlenen altı farklı değişkenin frekans dağılımları incelenmiş ve Tablo 1'de belirtilmiştir.

Tablo 1. Belirlenen Değişkenlerin Frekans Dağılımları

Değişken	Grup	F	%f
Cinsiyet	Kız	185	61.7
	Erkek	115	38.3
Lisans Eğitiminde Mezun Olduğu Alan	Sözel	130	43.3
	Sayısal	122	40.7
	Yabancı Dil	48	16.0
MEB'in Belirlediği Mesleki Yeterlikler	Dersi planlamalıdır.	69	23.0
	Materyal hazırlamalıdır.	10	3.3
	Öğrenme ortamları düzenlemelidir.	44	14.7
	Ders dışı etkinlikler düzenlemelidir.	12	4.0
	Bireysel farklılıklar dikkate alınmalıdır.	128	42.7
	Zaman yönetimini sağlamalıdır.	11	3.7
Davranış yönetimini sağlamalıdır.	26	8.7	
Formasyonda aldığı eğitim	4 yıllık lisans programıyla alınması gerekir.	220	73.3
	2 dönemde oldukça yeterlidir.	80	26.7
Üniversiteye girişte yapmış olduğu tercihler arasında	Farklı üniversitelerin eğitim fakülteleri de vardı.	148	49.3
	Hiç eğitim fakültesi yoktu.	94	31.3
	Birçok farklı bölümü yazmıştım.	58	19.3
Formasyon almamdaki en önemli amaç	İdealimdeki öğretmenlik mesleğini yapabilmek	210	70.0
	Sadece kamuda memur olabilmek	44	14.7
	Özel okullarda öğretmenlik yapabilmek	46	15.3

İlk olarak cinsiyet değişkeni incelendiğinde kız öğrencilerin erkek öğrencilere göre daha yüksek bir frekansa sahip olduğu görülmektedir.

Çalışmanın bir diğer değişkeni olan öğrencilerin fen edebiyat fakültelerinde almış oldukları lisans eğitim alanı 3 grupta toplanmıştır. 1105 kişinin oluşturduğu çalışma evreninde pedagojik formasyon almaya hak kazanan pek çok farklı alandan mezun olmuş öğrenci bulunmaktadır. Bunlar fizik, tarih, Türk dili ve edebiyatı, İngilizce, Almanca, biyoloji, tarih vb. alanlardan oluşmaktadır. Öğretmenlik mesleğine yönelik yeterlik düzeylerinin belirlenmesinin amaçlandığı bu çalışmada bu çeşitliliğin mesleki yeterlik düzeyleri üzerinde bir fark yaratıp yaratmadığının incelenmesine katkı sağlayacağı düşüncesiyle bu alanlar, yapılarına göre gruplandırılarak çalışma kapsamına dahil edilmiştir. Bu üç alana bakıldığında sözel ve sayısal alandaki öğrencilerin frekanslarının birbirine yakın olduğu yabancı dil alanındaki öğrencilerin ise daha az sayıda olduğu görülmektedir. Yapılan analizlerin güvenilirliğini yüksek tutabilmek adına değişkenlerdeki grupların frekans değerlerinin birbirine yakın olması uzmanlar tarafından belirtilen bir durum olduğu için, bu üç alanın frekans dağılımları birbirine denk olacak şekilde araştırmacılar tarafından oluşturulmak istense de genel toplamda yabancı dil öğrenci sayısının oldukça az olması buna imkan tanımamıştır.

Çalışma kapsamında incelenen bir diğer değişken ise; bu programa katılan öğrencilerin pedagojik formasyon almalarındaki en önemli amaç üzerine tasarlanmıştır. "İdealimdeki öğretmenlik mesleğini yapabilmek" grubunda büyük bir yığılmanın olduğu görülürken, 44 öğrencinin ise sadece kamuda memur olabilmek için bu programa katıldığı seçeneğini işaretlediği görülmektedir. Dikkat çekici bir başka sonuç ise, 46 öğrencinin özel okullarda öğretmenlik yapmayı istiyor olmasıdır. İdealindeki mesleği yapmanın yer aldığı seçeneği işaretleyebilecekken, değişken grubu içerisinde yer alan özel okul farklılığının, çalışma kapsamına giren öğrencilerin düşüncesini değiştirmede etkili olması düşündürücüdür.

Üniversite Tercihleri İle Formasyon Almadaki Amaç Değişkenleri Arasındaki Frekans Dağılımı Karşılaştırılmasına İlişkin Bulgular ve Yorumlar

Çalışma kapsamında yer alan öğrencilerin üniversite tercihlerindeki eğitim fakültesi tercihi ile pedagojik formasyon almalarındaki amaç değişkenleri arasındaki frekans dağılımı incelenmiştir. Bu incelemedeki amaç, lisans eğitimine başlamadan önce yapmış oldukları tercihler arasındaki eğitim fakültelerinin olup olmamasından yola çıkarak lisans eğitiminin sonunda öğretmenlik mesleğini gerçekten yapıp yapmak istemediklerini frekans dağılımları açısından karşılaştırmaktır.

Tablo 2. *Üniversite Tercihleri İle Formasyon Almadaki Amaç Değişkenlerinin Frekans Dağılımı*

		Formasyon Almadaki En Önemli Amaç			TOPLAM
		İdealimdeki öğretmenlik mesleğini yapabilmek	Sadece kamuda memur olabilmek	Özel okullarda görev yapabilmek	
Üniversite Tercihleri Arasında...	Eğitim fakülteleri vardı	110	17	21	148
	Hiç eğitim fakültesi yoktu	59	20	15	94
	Farklı bölümler vardı	41	7	10	58

TOPLAM	210	44	46	300
---------------	------------	-----------	-----------	------------

Üniversite tercihleri arasında eğitim fakültesinin olup olmadığı ile aynı öğrenci grubunun formasyon programı almalarındaki amaç değişkenlerinin karşılaştırıldığı Tablo 2'ye bakıldığında, örneklem grubunda yer alan öğrencilerden öğretmenlik mesleğini, idealindeki meslek olarak ifade eden 210 öğrencinin 110 tanesinin üniversite tercihlerinde de eğitim fakültelerinin olduğu görülmektedir. Bunun yanında 59 öğrencinin hiç eğitim fakültesi tercih etmemiş olmaması ise dikkat çekicidir. Bu öğrencilerin lisans eğitimi sırasında öğretmenlik mesleğini ideallerindeki meslek olduğuna karar verdikleri düşünülebilir. Hiç eğitim fakültesi tercihi yapmayan 94 öğrencinin yine 59 tanesinin idealindeki mesleğin öğretmenlik olduğunu belirtmişlerdir. Her iki açıdan bakıldığında da toplam öğrenci sayılarının %50'sinden fazlasının öğretmenlik mesleğini ideallerindeki meslek olduğuna karar vermelerinde, almış oldukları lisans eğitimlerinin etkili bir değişken olduğu düşünülebilir.

Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Yeterlik Düzeylerinin Belirlenen Değişkenlere İlişkin Bulgular ve Yorumları

Kolmogorov-Smirnov (K - S) testi ile bir örneklemde elde edilen verilerin normal dağılım gösterip göstermediği incelenir. Normal değer gösteriyorsa parametrik, göstermiyorsa non-parametrik testler kullanılır. “p” değerinin 0.05 düzeyinde anlamlı çıkması ($p < 0.05$) non-parametrik; $p > 0.05$ durumunda ise parametrik testlerin kullanılması gerekir (Baştürk, 2010, s.89).

Tablo 3. Belirlenen Değişkenlere Uygulanan K-S Testi

	Kolmogorov – Smirnov		
	K-Smirnov Z	df	Sig.
Cinsiyet	6.947	300	.000*
Lisans eğitiminde mezun olduğu alan	4.788	300	.000*
Öğretmen Yeterlikleri	4.746	300	.000*
Formasyon Eğitim Süreci	7.963	300	.000*
Üniversite Tercihleri	5.378	300	.000*
Formasyon Amacı	7.419	300	.000*

Çalışma kapsamında yer alan cinsiyet, lisans eğitiminde mezun olduğu alan, öğrenme öğretme sürecinde öğretmende bulunması gereken yeterlikler, formasyon eğitiminin süresi ile ilgili düşüncesi, üniversiteye girişte yapmış olduğu tercih sıralamasında eğitim fakültesi tercihi, formasyon almada en önemli amaç değişkenlerine Kolmogorov-Smirnov testi uygulanmış ve tüm değişkenlerde .05 düzeyinde anlamlı bir fark gösterdiği için non-parametrik testler kullanılmıştır.

Tablo 4. Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Yeterlik Düzeylerinin Belirlenen Değişkenlere Göre Anlamlılık Düzeyleri

Değişken	Grup	n	Sıra Toplamı	Sıra Ortalaması	U	Z	p
Cinsiyet	Kız	185	29597.5	159.9	8882.5	-2.418	.016*
	Erkek	115	15552.5	135.2			
Formasyon Eğitim Sür.	4 yıllık	220	32679.0	155.8	8369.0	.653	.048*
	2 dönem	80	12471.0	148.5			
Değişken	Grup	n	Sınıf Ortalaması	sd	X ²	P	Fark
Mezun Alan	Sözel	130	155.9	2	1.224	.054	-
	Sayısal	122	144.0				
	Yabancı Dil	48	152.2				

Pedagojik Formasyon Programına Katılan Öğrencilerin Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Yeterliklerinin İncelenmesi

Öğretmen Yeterlikleri	Ders planlama	69	153.9				
	Materyal haz.	10	150.0				
	Öğrenme ort. düz.	44	136.2				
	Ders dışı etk. düz.	12	151.5				
	Bireysel farklılıklar	128	147.8	6	3.304	.770	-
	Zaman yönetimini Davranış yönetimi	11 26	169.3 170.0				
Üniversite Tercihleri	Eğitim fak. var	148	157.4				
	Eğitim fak. yok	94	145.0	2	1.941	.039*	1-2, 1-3
	Farklı fak. var	58	141.7				
Formasyon Amacı	Öğretmenlik yapmak	210	147.5				
	Memur olmak	44	150.7	2	1.340	.025*	2-3, 1-3
	Özel okul	46	163.7				

* p<0.05 düzeyinde anlamlı

Çalışma kapsamında incelenen pedagojik formasyon programında yer alan öğrencilerin öğretmenlik mesleğine yönelik yeterliklerin belirlenen değişkenlere göre farklılaşp farklılaşmadığına ilişkin bulgulara Tablo 3'te yer verilmiştir.

Bu noktada ilk olarak ele alınan cinsiyet değişkenine bakıldığında, yapılan Mann Whitney U testine göre anlamlı bir farklılık tespit edilmiştir. Tablo 3'e göre kız öğrencilerin erkek öğrencilere göre öğretmenlik mesleğine yönelik yeterlik düzeylerinin daha yüksek olduğu tespit edilmiştir. Cinsiyet değişkenine göre kızların sıra ortalamaları 159.9 (U: 8882,5; Z: -2418) çıkarken erkek öğrencilerin ise 135.2 (U: 8369,0; Z: .653) şeklinde hesaplanmıştır.

Çalışmanın diğer bir değişkeni olarak belirlenen formasyon programının süreci üzerine yapılan testte yine anlamlı bir farklılık görülmektedir. Buna göre pedagojik formasyon eğitiminin 4 yıllık lisans programı süreci içerisinde alınması gerektiğini düşünen öğrencilerin mesleki yeterlik düzeylerinin bu programının 2 dönemde alınmasının yeterli olduğunu düşünen öğrencilere göre daha yüksek olduğu tespit edilmiştir.

Bir başka anlamlı farkın tespit edildiği değişken, örneklem grubunda yer alan öğrencilerin üniversiteye girişte yapmış oldukları tercihlerdir. Bu tercihler içerisinde eğitim fakültesinin olup olmaması ve rastgele tercih yapmış olmaları üzerine istatistiksel bir çalışma gerçekleştirilmiştir. Buna göre öğretmenlik mesleğine yönelik yeterlik düzeylerini, üniversite tercihlerinde eğitim fakültesinin olup olmaması ve farklı bölümlerin tercih edildiğinin ifade edildiği değişkeninin anlamlı bir farklılık oluşturduğu görülmektedir. Bunun üzerine hangi değişken grupları arasında anlamlı farkların olduğunu görebilmek adına ikili gruplar halinde değişkenlere Mann Whitney U testi uygulanmıştır.

SPSS programı, The Kruskal – Wallis analizi sonucunda gruplar arasındaki farkı ve bu farkın hangi gruplar arasında olduğunu gösterecek Post Hoc işlemi yapmamaktadır. Bu gruplar arasındaki farkı görebilmek için gruplar ikiye ikiye seçilerek Mann – Whitney U testi uygulanır (Baştürk, 2010, s.157).

Tablo 5. Üniversite Tercihleri Grupları Arasındaki Farkların Analizi

Farklar	Gruplar	n	Sıra Toplamı	Sıra Ortalaması	U	Z	p
1-2	Eğitim fakültesi var	148	18552.5	125.3	6385.5	-1.082	.023*
	Eğitim fakültesi yok	94	10850.5	115.4			
1-3	Eğitim fakültesi var	148	15773.5	106.5	3836.5	-1.194	.032*
	Farklı bölümler var	58	5547.5	95.56			

* p<0.05 düzeyinde anlamlı

Değişkende yer alan gruplar arasında, hangi grubun lehine anlamlı farkların olduğunu tespit edebilmek adına yapılan Mann Whitney U testi sonuçlarına göre iki grupta anlamlı farklar tespit edilmiştir.

Buna göre ilk olarak anlamlı farkın görüldüğü ikili gruba bakıldığında, üniversite tercihleri arasında eğitim fakültesi tercihi yapanların sıra ortalamalarının (125.3; U: 6385.5; Z: -1.082) hiç eğitim fakültesi tercihi yapmayanların sıra ortalamalarına (115.4; U: 6385.5; Z: -1.082) göre öğretmenlik mesleğine yönelik yeterlik düzeylerinin daha yüksek olduğu görülmektedir. Bunun yanında eğitim fakültesi tercihi yapanların sıra ortalamalarının (106.5; U:3836.5; Z: -1.194) hiç eğitim fakültesi tercihi yapmayanların sıra ortalamalarına (95.56; U:3836.5; Z: -1.194) göre de öğretmenlik mesleğine yönelik yeterlik düzeylerinin daha yüksek olduğu görülmektedir. Her iki durum da göz önüne alınırsa; ortaöğretim sürecinin sonunda eğitim fakültesi tercihi yaparak öğretmenlik mesleğini ideallerinin arasına alan öğretmen adaylarının, öğretmenlik mesleğine yönelik yeterliklerinin kendilerinde var olduğuna inandıkları ya da bu yeterliklere yönelik farkındalık kazanmaya başladıkları şeklinde yorumlanabilir.

Tablo 6. Formasyon Almadaki Amaç Grupları Arasındaki Farkların Analizi

Farklar	Gruplar	n	Sıra Toplamı	Sıra Ortalaması	U	Z	p
2-3	Memur olmak	44	1909.5	43.40	919.5	-.757	.045*
	Özel okulda çalışmak	46	2185.5	47.51			
1-3	Öğretmenlik yapmak	210	26466.5	126.03	4311.5	-1.147	.025*
	Özel okulda çalışmak	46	6429.5	139.77			

* p<0.05 düzeyinde anlamlı

Değişkende yer alan gruplar arasında, hangi grubun lehine anlamlı farkların olduğunu tespit edebilmek adına yapılan Mann Whitney U testi sonuçlarına göre iki grupta anlamlı farklar tespit edilmiştir. Buna göre "memur olmak" ve "özel okulda çalışmak" grupları arasındaki sıra ortalamalarına bakıldığında "özel okulda çalışmak" grubunun öğretmenlik mesleğine yönelik yeterlik düzeylerinin 47.51 (U: 919.5; U: -.757), "memur olmak" grubunun öğretmenlik mesleğine yönelik yeterlik düzeylerinin ise 43.40 (U: 919.5; U: -.757) olduğu görülmektedir. Aynı şekilde anlamlı farkın görüldüğü diğer grupta "öğretmenlik yapmak" grubunun öğretmenlik mesleğine yönelik yeterlik düzeylerinin 126,03 iken "özel okulda çalışmak" grubunun öğretmenlik mesleğine yönelik yeterlik düzeylerinin 139,77 şeklinde hesaplanmıştır. Her iki karşılaştırmada da özel okulda görev yapmak için pedagojik formasyon alan öğrencilerin öğretmenlik mesleğine yönelik yeterlik düzeylerinin diğer amaçlar için gelen öğrencilerden daha yüksektir.

TARTIŞMA

2006'daki gerçekleştirilen program değişikliğiyle beraber ortaya konulan yapılandırmacı eğitim anlayışına göre öğretmenlerin mesleki yeterlikleri yeniden tasarlanmıştır. Öğretmenlik mesleğinin kilit noktalarından birini oluşturan öğrenme öğretme sürecinin, mesleki açıdan önemi büyüktür. Gunter ve Jan'ın (1999) da söyledikleri gibi öğretmenlerin öğretme-öğrenme sürecine yönelik genel yeterliklerinin belirlenmesinin sağladığı faydaların yanı sıra öğretmenlerin öğrenme öğretme sürecine ilişkin yeterliklere sahip olmaları durumunda öğrenme etkinliklerini gerçekleştirmelerinde de onlara büyük katkılar sağlayacaktır. Bu açıdan düşünüldüğünde de pedagojik formasyon olarak öğretmenlik mesleğini yapacak olan öğrencilerin MEB'in belirlemiş olduğu öğrenme öğretme sürecine ilişkin yeterlikler konusunda belli bir açıdan hem düşüncelerini öğrenmek hem de mesleki yeterlikleri üzerinde fark oluşturan bir değişken mi sorusuna cevap bulabilmek adına araştırma kapsamına dahil edilmiştir. Bu değişkenle birlikte çalışma kapsamına dahil edilen öğrencilerden istenen ise; belirlenen bu yeterlikler içerisinde sizin için bir öğretmende bulunması gereken en önemli yeterliğin hangisi olduğunu belirtmeleriydi. Tablo 1'e tekrar bakıldığında örnekleme de yer alan öğrencilerin, bir

öğretmede en fazla gerekli gördükleri yeterliğin "bireysel farklılıkları dikkate almalıdır." olduğu görülmektedir. Yapılandırmacı eğitim anlayışını, geleneksel eğitim anlayışından farklı kılan en temel özellik olan öğrencilerin bireysel farklılıklarını dikkate alınması gerekliliği, pedagojik formasyon alan öğrencilerin de dikkatini çektiği ortaya çıkan bu sonuca göre söylenebilir.

Öğretmenin, öğretimini çeşitlendirebilmesi ya da zenginleştirebilmesi için öğrencilerini çok iyi tanıması gerektiği (MEB, 2006) programda da belirtilmiştir. Güven ve Sözer'in de (2007) söyledikleri gibi öğretim sürecinde bireylerin gruplar halinde bulunmasına rağmen, öğrenmenin bireysel bir süreç olduğunu, her bireyin farklı düzeyde öğrendiğini ve bireylerin çevreyi algılaması ile bütünleştirmesinin farklı olmasının; öğretim ortamlarının, kullanılacak materyallerin ve öğrenenlere sağlanacak yaşantıların farklı olmasını gerektirdiğini belirtmiştir.

Çalışma kapsamına alınan pedagojik formasyon öğrencilerinin, bu programla ilgili fikirlerini almak adına düzenlenmiş bir diğer değişkende ise, aldıkları formasyon eğitiminin süreci üzerine bir soru düzenlenmiştir. Buna göre verilen formasyon eğitiminin, eğitim fakültelerinde olduğu gibi 4 yıllık lisans programlarıyla birlikte alınabileceği ya da şu anda olduğu gibi 2 dönemlik bir programla alınmasının yeterli olabileceği şeklinde görüşleri alınmıştır. Örneklem grubunun %73'lük büyük bir kısmının 4 yıllık sürece yayılarak bu derslerinin alınması gerektiği konusunda fikirlerini ortaya koymuşlardır.

Fen edebiyat fakültelerinden mezun olup pedagojik formasyon eğitimiyle bu mesleği yapacak olan öğrencilerin, bu mesleği yapmaya karar vermelerinde üniversiteye girişlerindeki eğitim fakültesi tercihleri incelenmiştir. Buna göre örneklem grubunda yer alan öğrencilerin %50'sinin üniversite tercihleri arasında eğitim fakültelerinin de yer aldığı görülmektedir. Daha dikkat çekici sonuç, pedagojik formasyon sonrası kamuda ya da özel sektörde öğretmen olabilme hakkı kazanacak öğrencilerden 94 tanesinin üniversite tercihlerinde eğitim fakültesi tercihi hiç yapmamış olmasıdır. İdealinde öğretmenlik mesleği olmamasına rağmen lisans eğitimi tamamlandıktan sonra öğretmenlik mesleğini yapmaya karar vermesi düşündürücüdür. 58 öğrencinin ise hangi mesleği yapmak istediğine karar vermeden birçok farklı bölümü yazarak rastgele fen edebiyat fakültesi okuyarak buradan öğretmenlik mesleğini yapmaya karar verdiği yorumu yapılabilir.

Cinsiyete göre öğretmenlik mesleğine yönelik yeterlik düzeyleri incelendiğinde ortaya çıkan sonuca benzer Elkatmış, Demirbaş ve Ertuğrul'un (2013) yapmış oldukları öz yeterlik inançlarına yönelik çalışmada, aynı şekilde Ilgaz, Bülbül ve Çuhadar'ın (2013) yapmış oldukları çalışmada da cinsiyet değişkeninin anlamlı bir farklılık ortaya koyduğu görülmektedir. Buna göre yapılan çalışmada ortaya çıkan sonuç farklı çalışmalardaki sonuçlarla karşılaştırıldığında birbirlerini destekler niteliktedir.

Çalışmada incelenen bir başka değişken, pedagojik formasyon eğitiminin süresinin öğrencilerin öğretmenlik mesleğine yönelik yeterlik düzeyinde anlamlı bir farklılık yarattığı görülmüştür. Pedagojik formasyon eğitiminin 4 yıllık lisans eğitimiyle alınması, verilen eğitimin kalitesini arttıracığı muhtemeldir. 2 dönemde verilen eğitimde programın sınırlı bir zamanda yetiştirilmesi gerektiğinden, programın zamanında tamamlanabilme kaygısı daha kaliteli bir eğitimin verilmesinin önüne geçtiği söylenebilir. Bu programa dahil olan öğrencilerin büyük bir çoğunluğunun bu programın lisans eğitimi sürecinde verilmesi gerektiğini ifade ettikleri Tablo 1'e bakılarak da görülebilir. Sonuç olarak bu eğitimin sürece yayılması gerektiğini düşünen öğrencilerin, bu mesleğe yönelik yeterlik düzeylerinin yüksek çıkmasına neden olduğu düşünülebilir.

Çalışmada anlamlı farkların tespit edildiği Tablo 5'e göre formasyon programına katılmasındaki amacın idealindeki öğretmenlik mesleğini yapabilmek, sadece kamuda memur olabilmek ya da özel okullarda görev yapabilmek şeklinde tasarlanan bu değişken içerisinde anlamlı farkların görüldüğü ikili gruplara bakıldığında ilk olarak, sadece kamuda memur olmak için formasyon alan öğrenciler ile özel okullarda görev yapabilmek için bu programa katılan

öğrenciler arasında anlamlı bir farklılığın olduğu görülmektedir. Buna göre Tablo 5'te anlamlı farkın görüldüğü her iki karşılaştırmada da öğretmenlik mesleğine yönelik yeterlik düzeylerinin, özel okullarda görev yapmak için formasyon programına katılan öğrencilerin lehine olduğu sonucu ortaya çıkmıştır. Elkatmış, Demirbaş ve Ertuğrul'un (2013) yapmış oldukları öz yeterlik inançlarına yönelik çalışmada benzer bir sonuç ortaya çıkmıştır. Formasyon alan öğrencilerin mesleği tercih etmelerindeki sebepler adı altında belirledikleri değişik mesleği kendi isteğiyle ve aile isteğiyle seçenlerin, çevre etkisiyle seçenlere göre daha yüksek öz yeterlik inancına sahip oldukları görülmüştür.

SONUÇ ve ÖNERİLER

Yapılan bu çalışmada 2013-2014 eğitim öğretim yılında pedagojik formasyon almaya hak kazanan fen edebiyat fakültesi öğrencilerinin öğretmenlik mesleğine yönelik yeterlik düzeylerinin, belirlenen değişkenlere göre farklılaşp farklılaşmadığı incelenmiştir.

İlk belirlenen alt problemde çalışma kapsamında yer alan değişkenlerin frekans dağılımları incelenmiştir. Değişkenler içerisindeki gruplara bakıldığında belli gruplarda yığılmaların olduğu görülmektedir. Cinsiyet değişkeninde kızların daha baskın olduğu, öğretmen yeterlikleri içerisinde özellikle bireysel farklılıkların dikkate alınmanın öne çıktığı görülmektedir. Öğretmen yeterlikleri içerisinde materyal hazırlama, ders dışı etkinlikler tasarlama yeterliklerinin frekanslarının oldukça düşük olduğu gözlenmektedir. Bu yeterliklerin pedagojik formasyon grubu öğrencileri için neden çok fazla önemsenmediği incelenmesi gereken bir sonuçtur. Bunun yanında öğretmen yeterlikleri içerisinde son derece önemli bir yere sahip olan sınıf yönetimi becerisi de zaman yönetimi ve davranış yönetimi boyutlarıyla öğrenme öğretme süreci yeterlikleri boyutunda yer almaktadır. Aynı şekilde bu yeterliklerin de örneklem grubu tarafından çok fazla tercih edilmediği görülmektedir. Oysa ki sınıf yönetimi, etkili ve verimli bir öğrenme öğretme süreci açısından son derece önemli bir öğretmen yeterliliğidir. Weinstein (1996) sınıf yönetimini, "etkili eğitim öğretimi sağlamak için öğrenmeyi teşvik eden ve tüm öğrencilerin katılımı ile öğrenmenin en üst düzeyde gerçekleşmesini sağlayan sağlıklı ortamlar yaratmaktır." şeklinde tanımlayarak ne denli önemli olduğuna vurgu yapmaktadır.

Araştırmanın bir başka dikkat çekici sonucu, üniversite tercihleri arasında hiç eğitim fakültesi olmayan öğrencilerin, bir başka deyişle idealleri arasında hiç öğretmenlik mesleği olmayan öğrencilerin fen edebiyat fakültesinden mezun olduktan sonra pedagojik formasyon olarak ideallerindeki öğretmenlik mesleğini yapmak istemelerinin en önemli amaçları olduğunu ifade etmeleridir. Bu durum, ileriki aşamalarda nitel bir çalışma ile daha derinlemesine bir çalışma yaparak bu ikilemin nedenlerini araştırmayı gerekli kılmaktadır.

Araştırmanın son alt problemde ise belirlenen değişkenlerin öğretmenlik mesleğine yönelik yeterlikleri düzeylerinde farklılık yaratıp yaratmadığı incelenmiştir. Mezun oldukları alan ve öğrenme öğretme sürecine yönelik MEB'in (2006) belirlediği öğretmen yeterlikleri değişkenlerinin, öğretmenlik mesleğine yönelik yeterlik düzeylerinde fark yaratan bir değişken olmadığı görülmektedir. Diğer değişkenlerde ise anlamlı farklılıklar tespit edilmiştir. Lisans eğitimine başlamadan önce eğitim fakültesi tercihi yapan öğrencilerin diğer öğrencilere göre öğretmenlik mesleğine yönelik yeterlik düzeylerinin daha yüksek olduğu görülmektedir. Bunun yanında özel okullarda öğretmenlik yapmak için pedagojik formasyon alan öğrencilerin diğer gruplardaki öğrencilere göre mesleki yeterlik düzeylerinin daha yüksek olması ortaya çıkan bir başka sonuçtur.

Sonuç olarak, pedagojik formasyon eğitiminin, fen edebiyat fakültesi öğrencilerinin penceresinden nasıl görüldüğü, yeterli olup olmadığı daha farklı açılardan ele alınarak araştırılması ve tartışılması gerektiği görülmektedir. Bunun yanında eğitim fakültelerini kazanarak gelen öğretmen adaylarının bu mesleği gerektiği gibi yapıp yapamayacağı konusunda farklı düşüncelerin ortaya konulduğu bir süreçte, fen edebiyat fakültelerinden mezun olan öğrencilerin ne düzeyde öğretmen yeterliğine sahip olduğu ya da bu programın, bu öğrencilere

mesleki anlamda bir yeterlik kazandırıp kazandırmadığı tüm boyutlarıyla değerlendirilmesi gerekmektedir.

KAYNAKLAR

- Alkove, L. D. ve B. J. McCarty. (1992). Plain talk: recognizing positivism and constructivism in practice. *Action in Teacher Education. (ATE)- Nonthematic*, 14, 2, 16-22.
- Ball, D. L. ve Cohen, D. K. (1999). *Developing practice, developing practitioners*. In Linda Darling Hammond and Gary Sykes (eds.), *Teaching as the learning profession: Handbook of policy and practice*. San Francisco: Jossey-Bass Publishers.
- Balcı A, (2001). *Sosyal bilimlerde araştırma*. Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- Baştürk, R. (2010). *Bütün yönleriyle spss örnekli nonparametrik istatistiksel yöntemler*. Anı Yayıncılık, Ankara.
- Bulut, İ. (2014). The perception of proficiency of teachers during the learning and teaching process. *İlköğretim Online*, 13, 2, 577-593
- Büyükköztürk, Ş. (2006). *Sosyal bilimler için veri analizi el kitabı*. Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- Celep, C. (2001). Sınıf yönetiminde öğretmen-öğrenci ilişkisi. *Çağdaş Eğitim Dergisi*, 272, 19-24.
- Darling-Hammond, L., Wise, A. E. ve Klein, S. P. (2000). A license to teach: Raising standards for teaching. *San Francisco: Jossey-Bass Publishers*.
- Darling-Hammond, L. (2000). Teacher quality and student achievement: a review of state policy evidence. *Education Policy Analysis Archives*, 8, 1.
- Darling-Hammond, L. vd. (2006). *Powerful teacher education: Lessons from exemplary programs*. San Francisco: Jossey-Bass.
- Demirel, Ö. (2005). *Eğitimde program geliştirme*. (Yedinci Baskı). Ankara: Pegem A Yayıncılık
- Elkatmış, M.; Demirbaş, M.; Ertuğrul, N. (2013). Eğitim fakültesi öğrencileri ile formasyon eğitimi alan fen edebiyat fakültesi öğrencilerinin öğretmenlik mesleğine yönelik öz yeterlik inançları. *Pegem Journal of Education & Instruction*, 3, 3, 41-50.
- Gall, J.; Gall, M.D.; Borg, WR. (1999). *Applying educational research*. New York: Longman.
- Gay, L.R. (1987). *Educational Research Competencies For Analysis And Application*. New York: Macmillan Publishing Company. http://www.google.com.tr/books?hl=tr&lr=&id=SEpl7643WE0C&oi=fnd&pg=PA1&dq=Educational+research+competencies+for+analysis+and+application.+New+York:+Macmillan+Publishing+Company.&ots=QbJxaMJFZ4&sig=Zz36C0HrMtVGCcpTROd2VpxLQGI&redir_esc=y&v=onepage&q&f=false
- Goe, L. ve Stickler L.M. (2008). *Teacher quality and student achievement: making the most of recent research*. Washington, D.C.: National Comprehensive Center for Teacher Quality.
- Gözütok, F. D. (1995). *Öğretmenlerin demokratik tutumları*. Ankara: Ekin Yayıncılık.
- Grant, C. A. & Gillette, M. (2006). A candid talk to teacher educators about effectively preparing teachers who can teach everyone's children. *Journal of Teacher Education*, 57, 3, 292-299.
- Gunter, M. A.; Jan S. (1999). *Instruction a models approach*. Third Edition. USA.
- Gürkan, T. (1993). *İlkokul Öğretmenlerinin öğretmenlik tutumları ile benlik kavramları arasındaki ilişki*. Ankara: Sevinç Matbaası.
- Güven, B. ve Sözer, M. A. (2007). Öğretmen adaylarının öğretimin bireyselleştirmesine ilişkin görüşleri. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 32, 89-99.
- İlgaz, G., Bülbül, T., ve Çuhadar, C. (2013). Öğretmen adaylarının eğitim inançları ile öz-yeterlik algıları arasındaki ilişkinin incelenmesi. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 13, 1, 50-65.
- İmig, D. G.; İmig, S. R. (2006). What do beginning teachers need to know? *Journal of Teacher Education*, 57, 3, 286-291.
- Karacaoğlu, Ö.C. (2008). Öğretmenlerin yeterlik alanları. *100.yıl Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 5, 1, 70-97.
- MEB. (2006). *Öğretmenlik mesleği genel yeterlikleri*. Öğretmen Yetiştirme ve Eğitimi Genel Müdürlüğü. <http://otmg.meb.gov.tr>. Adresinden 11.05.2012 tarihinde alınmıştır.
- MEB, (2008). *Öğretmenlik mesleği genel ve özel alan yeterlikleri*. Devlet Kitapları Müdürlüğü. Ankara. <http://otmg.meb.gov.tr>. Adresinden 11.05.2012 tarihinde alınmıştır.
- MEB. (2009). *Öğretmenlik mesleği özel alan yeterlikleri*. Öğretmen Yetiştirme ve Eğitimi Genel Müdürlüğü. Ankara. <http://otmg.meb.gov.tr>. Adresinden 11.05.2012 tarihinde alınmıştır
- Mentiş Taş, A. (2004). Sosyal bilgiler öğretmenliği eğitimi program standartlarının belirlenmesi. *Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 37, 1, 28-51.

- Rockoff, J. E. (2003). *The impact of individual teachers on student achievement: evidence from panel data*. Inequality and Social Policy Program at Harvard's Kennedy School of Government.
- Schwarzer, R. (1992). *Self efficacy thought control of action*. Washington DC. Hemisphere.
- Sünbül, A. M. (2005). *Bir meslek olarak öğretmenlik, öğretmenlik mesleğine giriş*. 6.Basım Özcan Demirel, Zeki Kaya (Ed.), Ankara:Pegem A Yayınları.
- Sünbül, A.M.; Arslan, C. (2007). Öğretmen yeterlik ölçeğinin geliştirilmesi üzerine bir araştırma. *Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*. C.7, S.2.
- Şahin, A. E. (2004). Öğretmen yeterliklerinin belirlenmesi. *Bilim ve Aklın Aydınlığında Eğitim Dergisi*. 5, 58.
- Şahin T.; Hacıömeroğlu, Ç.; Hacıömeroğlu, G. (2010). İlköğretim bölümü öğretmen adaylarının mesleğe yönelik tutumları: nicel ve nitel verilere dayalı bir inceleme. *İlköğretim Online*. C 2, S 9, 922-933.
- Tezbaşaran, A. (1996). Likert tipi ölçek geliştirme kılavuzu. *Türk Psikologlar Derneği Yayınları*. Ankara.
- TED (2009). *Öğretmen yeterlikleri*. Ankara. (1.Basım).Weinstein, C. S. (1996). *Secondary classroom management: lessons from research and practice*. New York: McGraw Hill.
- World Bank. (2005). Turkey-education sector study: sustainable pathways to an effective, equitable and efficient education system for preschool through secondary school education. Report No. 32450-TU, Washington, D.C.:World Bank.

EXTENDED ABSTRACT

Abstract

The aim of this study faculty of arts and sciences faculty in after graduating teachers to make education in faculties of pedagogical training of the students, the teaching profession for the competencies at what level and that these competencies when determining the pedagogical formation about the program specified frame what they think is to detect. Designed as a quantitative research study and survey model was used. According to this model, it was designed with relational model. As a means of data collection Sünbül and Arslan (2007) that they have made from the Turkish adaptation study their professional competence scale was used. Included in the study, 300 students participated in the field of pedagogical training. Determining the frequency distribution of the variables were examined. Level of proficiency in the teaching profession for the sex, the formation process of education, universities and training preferred objective of bringing significant differences were composed according to the variables.

Introduction

Ministry of Education of the seven sub-competencies related to the learning and teaching process Analyzing the impact on student achievement that can not be ignored is seen that level. This situation has been discussed on an international platform. World Bank (2005) which was based on research results; the teacher's job to define and to make this work effectively to identify the competencies required, the transformation of society and to understand the changing needs of society, the complexity of teaching and learning processes requires analysis. Often teachers are considered to be more important for the information. However, these research findings of the World Bank have made the teaching and learning processes related to student achievement information shows that the more severely affected than the information. Teachers about teaching and learning in any field of knowledge, directly affect student achievement. The effectiveness of the teaching-learning process and to discuss the question of what can be done better, many researchers today when asked by managers and practitioners at this point, it is noteworthy that the importance of individual differences. Taken into account the individual differences of students, the student is held in the center of the education system should be the creation of a classroom atmosphere that has been to the fore. To identify students' interests and needs should be created through acquisitions, a program should be prepared accordingly. In addition to these findings revealed who will carry out teaching or teaching in other words, the teacher's role in this process, which will give direction should not be ignored. Of teaching skills

of teachers is also a unique, individual differences in this context it is necessary to analyze the size of the faculty. Proceeding from this, the Faculty of Science in After graduating teachers to make education in faculties of pedagogical training of the students, the teaching profession for the competencies at what level and that these competencies when determining the pedagogical formation about the program specified frame what they think in order to determine the work to be performed has been requested.

Method

Designed as a quantitative research study and survey model was used. According to this model, it was designed with relational model. The sample group located in the pedagogical group of students towards teaching profession competencies gender, undergraduate education graduates in the areas of learning in teaching teachers to be included in qualifications, training training period related to the idea of the university entrance have done the preference ranking education faculty preference formation in taking the most important objective variable that varies according to the first to analyze the Kolmogorov-Smirnov test applied to these variables was tested to show the parametric values. Non-parametric Mann-Whitney U for showing values, Kruskal-Wallis tests were applied. For data analysis, "SPSS (20) for Windows" software package was used.

Result and Discussion

In the girls' gender variable is more dominant, particularly of individual differences in teacher qualifications can be seen that come forward to get into. Qualifications of teachers in preparing materials, extracurricular activities are relatively low frequency of design competence is observed. This group of competencies for students of pedagogical reasons that should be examined is a result of too much ignored. In addition, an extremely important place in the qualifications of teachers with classroom management and behavior management skills time management aspects of the teaching and learning process competencies are located in size. In the same way these competencies by the sample group preferred not seem to be too much. university faculties of education without any preference among the students after graduating from the Faculty of Science by pedagogical ideals do not want to make the teaching profession is the most important objectives are to express. Before starting the training faculty of undergraduate education students compared to other students who opt for teaching profession is seen that higher levels of proficiency. Besides pedagogical training for teaching in private schools than students in other groups of students taking higher level of professional competence that is another result emerged.